

Tkalstvo

Izdelovanje platna in sukna s tkanjem lanene, konopljene in volnene preje na vodoravnih ali navpičnih statvah. Izrazito sezonsko domače delo, tudi obrt, ki je bila razvita na Sorškem polju, za lokalne in hišne potrebe pa po vsem slovenskem prostoru. Najdlje se je tkalstvo ohranilo v Beli krajini in Prekmurju, najbolj pa je bilo razvito v 18. stoletju, ko je imelo tako imenovano škofjeloško platno pomemben delež v trgovini dežele Kranjske. V 2. polovici 19. stol. je blago industrijskih tkalnic pričelo izpodrivati na ročnih stavah stkanu blago.

V Prekmurju sta osnovni surovini za tkanje bili lan in konoplja. Posušeni lan so ženske trle na trlicah, da so se vlakna ločila od stebela. V trlici so se stebela zlomila in odpadla, tericam pa so ostajala v roki samo vlakna za predivo. Sledilo je razčesavanje in čiščenje prediva na grebenih. S predenjem nastaja nit oziroma preja. Poleg kolovrata, so postavili prosto stoječo preslico, na katero so z vrvjo zavezali koudilo, nit je predica s slinjenjem ali močenjem prstov sukala na vreteno, povezano z velikim kolesom, ki ga je predica poganjala s stopalnikom na spodnjem delu kolovrata. Ko je bilo vreteno polno, ga

je snela in nit navila na motovilo. Ker so bila predena naravne, sivkaste barve, so jih dali kuhat v lug, da so jih pobelili. Posušeno predeno, štreto so navili na krožni vitel. S krožnega vitla so s pomočjo pripomočka za navijanje klopk, navili v klopke. Klopke so bile pripravljene za tkalca. Tehnika tkanja je univerzalna, razlikujejo se orodja in stroji, na katerih se dela. Osnovno orodje za tkanje so bile statve.

Sodobno tkalstvo sodi v okvire umetnostnih obrti. Zanj je značilno izdelovanje v glavnem unikatnih tkalskih, uporabnih in dekorativnih izdelkov.

